



## „A kegyelmi élet társadalmi feltételei.”

Csodálatos dolog, hogy a Boehkor Mihály multkori cikke, oly nagyfokú konsternációt okozott! . . . Pedig, lássuk csak, minő gondolat alkotja annak tulajdonképeni kánonját?!

Hát itt van a vázlat (pontokba foglaltam):

a) az arra hivatott vezetőelemekben vajmi kevés a helyes szociális érzék; pedig

b) a társadalmi kérdés megoldására vár, mert az óriási vagyoni aránytalanság egyik főoka az általános erkölcsi romlottságnak, a mi szelvényben uralkodik; mert

c) a tőke növekvő uralmával egyes arányban állanak az egyre és mindinkább szaporodó erkölcs elleni erőszak esetei és

d) a nyomor, a mely a tőke uralma következtében izzasztó mérvet öltött, szintén a bűnök fertőzője. Tehát a kegyelmi élet szempontjából is el kell intéznünk a társadalmi kérdést. S így

e) a szocializmus szava Isten szava!

Az egésznek tehát az az essenciája, hogy a nyomor és a vagyoni túltengés igen gyakran a kegyelmi élet rovására vannak, míg a „jómód” ugyannak előnyére, javára válhatik.

Az ilyen dolgok eldöntésénél empirikusoknak kell lennünk. Az életet kell vizsgálnunk, hogy megállapodásra juthassunk. Nos, így tett Boehkor Mihály. Vizsgálta az életet; buvárokodott az emberi lelkekben s megtalálta az általános erkölcsi züllöttségnek szociális okait. És a mit tapasztalt, azt leírta. És senki sem tudta megcafolni. Csak egy pár mellékgondolatába kapaszkodtak bele, de a lényeg érintetlen maradt! Mert igaza volt.

Kérem önöket, m. t. olvasók, alkalmazkodjanak a Boehkor Mihály tapasztalati módszeré-

hez s tekintsenek bele mélyen látó lélekkel az élet nagy dolgaiba!

Elvezetem önöket egy budapesti pincelakasba, a hol két család nyomorog egy piszkos, szennyes oduban, a melynek „szoba” a vasárnapi neve. Nincs kereset; a férfiak kedvetlenül jönnek haza. Az asszonyok nem is kaptak munkát; tehát odahaza veszekednek, marakodnak. Este közös családi verekedés . . . Alkohol . . . S kisütik bölesen, bár nem igazán, hogy: „A gazdagok még az Istent is maguknak foglalták le, azért nem segít . . .” Itt nem élnek ám, — az már bizonyos. — kegyelmi életet. Mert a legelemibb anyagi föltétel hiányzik.

Menjünk máshova! Ferenc-rendi kolostorban vagyunk. Áhítatos lelkű buzgó csoportja áll előttünk. Előfordul egy-egy könnyelmű ember is helyel-közzel, de ez is felül áll a világban élőknek átlagos ethikai szintjén. Itt már van: kegyelmi élet! . . . S miért? Mert a zárda reguláiban és izolációjában összesítve vannak a szükséges külső föltételek s az anyagiak is kellő mértékben megvannak.

Tehát az élet, a vizsgálódás tárgyává tett élet, azt bizonyítja, hogy igenis, a kegyelmi életnek lehetnek — a két legfontosabb theologiai föltételen kívül — társadalmi vagy helyzeti föltételei is. És ez a gondolat nyer kifejezést a zárda intézményében is, a melyek ellenkező esetben haszontalan intézmények volnának. Mert ha a világban is épen úgy és épen olyan könnyen elérhetjük a tökéletességnek azon magaslatát, a melyre a kolostori magány eszközöket nyújt, akkor minő értelme volna ennek a fölséges, isteni intézménynek? Vagy talán csak az, hogy az élet hajótöröttjeinek szolgáljanak biztos menhelyekül? . . .

Nyissuk föl a szentek történetét és e szent könyv drága lapjai is nekem adnak igazat. Előbbi állításom bebizonyítására, fölhimov az olvasó figyelmét a Ferenc-rendű szentekre. És azt fogjuk tapasztalni, hogy noha a

világban élő III. rendűek sokkalta többen voltak, mint az I. és II. rend tagjai együttvéve, mégis az I. és II. rend soraiból jóval többen vannak a szentek lajstromába fölveve, mint a világban élő III. rendből! S már most ha végig hordozzuk tekintetünket a teljes katalóguson, megint csak azt tapasztaljuk, hogy az Anyaszente-egyház összes szentjeinek tetemesebb %-a a papok és szerzetesek kisebb táborából került ki.

Ügy-e tehát, a „szentek történetéből” is azt látjuk, hogy bizonyos külső föltételek az üdvözülésre jobban, a lélek tökéletesbülésére előnyösen folyhatnak be.

A szentek történetéből a felül is meggyőződhetünk, a mire B. M. hívja fel a figyelmünket. Hogy: a szentek javarésze előkelő s vagyonos családokból származott.

Mert „a nyomor a bűnök tanyája . . .” Viszont a tőke is bűnt fogalmazó moloch. A mint azt a mi egyetlen Mesterünk is oly igazán mondotta, a midőn így szólt: „Mily nehezen jutnak be Isten országába azok, a kiknek penzök vagyon. (A tanítványok pedig álmélkodának az ő igéin. De Jézus ismét felelvén, mondá nekik): Fiaccskám! vajmi nehéz a penzben bízónak Isten országába jutni! Könnyebb a tevének a tű fokán átbujni, mint a gazdagnak bemenni Isten országába, stb.” (Márk 10. 23—25.) És még több helyen. A mi szintén azt bizonyítja, hogy a vagyoni túltengés is káros hatású tényező a kegyelmi élet szempontjából.

Boehkornak tehát igazsága van, a midőn a kapitalizmustól, a mely „az érdekek harcára van építve”, undorral fordul el s emberségebbé és keresztényibb gazdasági rendszert óhajtat. Azért üdvözli a szocializmust, mint Isten szöveget, a mely hivatva van arra, hogy a világ képének kedvező elváltozását keresztülvigye.

Földes Zoltán.

kék hajbait s közöttük a nyüzsgő életet. Szemünk gyönyörködik a képen, nem tudunk betelni a látottak szépségein. De megváltozik a kép, ha a zivatar szárnyra kel s a vészes felhők esatornáit megnyitják. Alázatosan az iszonyú víztömeg, kiszorítja medréből a csergedező patakot, a kéklő folyót. Hullámainak tengerre lett árja zugva, rombolva hömpölyög tova feltartóztatlanul s elsöpri a nyüzsgő életet, a rét virágait és a róna kenyeret adó kalászeit épügy, mint az erdők százasodó tölgvét.

Ime, egy pár példa, mely igazolja, hogy a büszke ember, ki tudományára támaszkodva önhittén vallja magát a világ Urának, az elemek erejével szemben, mily gyarló, gyenge, tehetetlen féreg.

Remegve áll a vész pillanatában, látja, hogy keze műve védelmet nem nyújt s kétségbeesett vergődésében révedező tekintete védelemért önkéntelenül a magasha száll, mert érzi, hogy kell egy más, egy hatalmasabb lénynek lenni, ki sorsunkat kezében tartja, ki önhittségünkér! mérí reánk e csapásokat, de aki azokat fekezni is csak egyedül képes.

A veszedelem percében az emberben felébredt ezen tudat nem-e a legjobb bizonyítéka annak, hogy az a más, az a hatalmasabb lény csak a kereszténységtől vallott élő Isten lehet.

De nézzük a tudomány azon ágát, mely kutatásaival a fejlődés titkába akar bele hatolni. Vegyük szemügyre, hogy elért eredményeivel mennyire közeledett céljához.

Lehatol a föld gomyrába és felhozza az ott rejlő kincseket. Megismerjük a vakító fényű gyémántot, e legnemesebb, legszilárdabb ásványt.

Kemény elannyira, hogy a görögök adamasnak, legyőzhetetlennek nevezték és Rómában szabad lett az a fogoly. — ki kalapácsávl szét tudta zúzni. A természettudomány legyőzte keménységét s a tűz segélyével pár pere alatt atomjaira bontja.

De ezzel a tudomány képességének határához ért, mert a szétbontott atomokból gyémántot alkotni már nem tud.

A tudomány feltárta előttünk az emberi test csodálatosan szövevényes szervezetét. Ismerjük azt minden ízében. Alkatrészeire bontja a test szerves részét és összerakja régi formájába.

Igen, boncolni, vegyelemezni s újból formálni, arra képes, de a testbe életet önteni nem tud.

Vagy tekintsük a növényvilágban elért sikereket. Bámulatható ejtenek a nemesebbnél-nemesebb gyümölcsfajok, a színes, bódító illatú fajvirágok. Inyét ingerlők, szemet és szaglószerveket gyönyörködtetők. S ha kérdjük a fejlődés okát, válaszul csak azt kapjuk, hogy az oltás, keresztkezés, átültetés, azaz a már létezett fajok mesterséges háziasítása útján történt.

Az emberi ész ebben is elérte képességének a határát, mert nem hogy élő növényt tudna létre hozni, de egy oly csiraképes magot sem tud alkotni, mely az anyaföldnek átadva ott gyökeret verjen s bár csak egy gyenge fűszálát hajtson.

De hogy egy egyszerű, élelmi cikként is használt szerves testről szóljak, felemlitem a tojást. A vegytan alkatrészeire bontja. Megha-

tározza az anyagot, melyből ezen alkotrészek állanak. Előállítja a teljesen hasonló anyagot, mely mindenben megegyező a valódi tojásával. Élvezhető, ize és tápláló ereje nem különbözik a valódiétól.

Csak hogy a tudomány egyet nem ért el, — nem azt, hogy az önalkotta tojás fejlődő képes legyen, mert abból ugyan csirke soha sem lesz.

Ha tehát a tudomány agyémánt atomjaiból megint gyémántot alkotni nem tud; ha a szerves testeket alkatelemeire bontva, ugyan szerves testé formálni képes, de belé életet önteni nem tud; ha még egy fejlődésre alkalmas magot sem képes alkotni, s mindezek emberi befolyás nélkül mégis voltak, vannak, nőnek, élnek és fejlődnek, nem-e cselekedik a tudomány, a józan észsel ellenkezőt akkor, a midőn az élet, a fejlődés ezen alapfeltételét, az anyagtól eredőnek vallja. Attól az anyagtól, melyből, ha az élet megvált, többé bele vissza nem tér.

Nem kell-e, hogy a tudomány ez irányú kutatásainak örökre biztos sikertelensége minkeztől győzzön meg, hogy egy magasabb lénynek kell léteznie, akit emberi elme fel nem fog, kitől minden élet ered, kiből minden él, ki által minden fejlődik s aki ezt a mindent teremtette.

Igen, ez a meggyőződés él bennünk s mi ezt a magasabb lényt Istenünknek valljuk. Annak az öröktől való jószágos Istennek, kihez a tudomány kutatva soha el nem jut, kit a költő szerint „a böles lángeze föl nem ér”, a kihez csak a vallásban élő hittel közeledhetünk.

## „Világosságot.”

II.

Ha elmém láng emlékező tehetséggel volna megáldva a bölcs Teremtőtől s tudásom felülmúlva a történetírók összes ismeretét, akkor sem volnék képes leírni azt a váriáló raffineriát, mellyel a pápság tekintélyét, legbuzgóbb működését, legszentebb szándékát, legigazabb ügyét bénává teszik, megsemmisítik az ugynevezett „epe”, pardon! kepezetűs által, az arra befolyó minden rangú és rendű egyedek, akik, ha maguk is nem huzhatnak valamit az epeből, akkor minden erejüket a pap elleni izgatásra irányítják, fordítják.

Édes barátaim! akik az adóhivataltól, pénzintézetektől vagy bárminő más forrásból „nyugtára” kapjátok havi jól kiérdemelt illetményeket, akikkel mi — agyon nyomorgatott képes papok — egyforma kvalifikációval bírnak; hisz' együtt küzdöttük át a nyolc gimnáziumot és nem is az utolsó padokban; aztán egymástól elvalva, ti az egyetemnek termeiben, mi a papnővel egészségtelen falai között nagy szorgalommal végeztük a négy teológiát, illetve évet: mondjátok meg, nem sajnáltak-e minket, egyformán kvalifikált, intelligens „epés papokat”, akiket oh nép! „te tartasz”; akiknek a 66 fillért fizető képes honpolgár is akárhányszor — ha neki nem tetszik valami — szemébe dobja: „én tartom a tisztelendő urat!”

„Tetemre” hívom „Dr.” uram! s nézze! miért nem tudunk mi, csak egy kis misét elmondó képes papok, annyis és oly eredményt érni el, a mennyit tőlünk kíván a világ.

Belőlünk a jóindulat, buzgó működési kedv, szorgalom, hivatalunk, állapotbeli kötelmeink önzetlen teljesítéséhez semmi sem hiányzott, de agyonnyomortott az átkozott kepe, a mely kiszolgáltattott a rektifikáló tanács, a bíró, esküdt uramék önkényének, no, meg a félrevezetett, megtévesztett, hogy ne mondjan, rosszindulatú hívek maró gúnyjának, rágalmainak.

Hányszor kell nekünk hivataltól-hivatalig kunyorálnunk, az átkozott kepezetűsünk behajtása iránti kérényeinkkel; hányszor kell meginstálni a falusi bíró, esküdt uramék ökegyelmét, hogy már egyszer hajsák fel a könyöradomány módjára összetakolt „epenket.” Hányszor kell végig hallgatnunk, — mikor már esendő asszisztencia mellett hajtják a kepet — a nép szidalmait, gúnyolódását, veszekedését, éktelen káromkodását, a „herezisszel”, „felekezet-nélküliséggel” fenyegető emberek borzalmait. Hányszor kell keservünkben felkiáltani: „Én Istenem! én Istenem, miért hagytál el engem!” „Hát ezért tanultam 16 esztendőn át, hogy a fekevesztett tömeg sárral dobáljon, véresveréjtek munkánk bérének jutalmául!”

De szolgáljak egy kis szemelvényvel a rektifikáció megejtése, kepezetűs mizériáinak, gyönyörűséges virágos kertjéből, hogy lássa „Dr.” uram, miért . . . többet nem ismétlem.

Uram! tisztelt hallgató publikum! az a rektifikáló bizottság, akiknek bölcs elhatározásától függ az egyházi fizetés epéje, egy olyan testület, a melynek megválasztását, egy nagy korteskedés előzi meg: akár egy országgyűlési képviselőt, azzal a különbséggel, hogy itt egy

nagy választó kerület, amott pedig a község dönt a pária pap számára kiválasztott 12 tagú tanács összeállításáról.

Ez egyháztanács volna, melynek igen nemes és célirányos működési ür van előírva; ő azonban csak a keperektifikációt tartja feltétlen és egyedüli hivatottságának irányadóján, melyet a sógor, koma, szomszéd stb. atyánkfia kedveért, vagy ellenszenveért felemel vagy leráz.

Az aratáskörül mindenki nagyon jól tudja, hogy következik a rektifikáció, s akkor minden követ megmozgatnak a tanácsos uram ökegyelme előtt, hogy közbenjárásával, jó szívével segítsen majd rajta ott a tanács előtt, s aztán ő sem lesz „háladatlan”.

Nem lehet azt leírni, mily hamis utakon, módozattal „veszik” vagy „teszik” a kepe apasztást vagy emelést a jó atyafiak, mert ebben minden év raffineriája újabb és újabb adatokkal kedveskedik; elég az, — mint mondtam — hogy minden követ megmozgatnak arra, hogy „do ut des” elvénél fogva, az ő pártfogoltja kepezetűs segítve legyen, azt gondolván, hogy a papnak ingyen, kegyelemből, szolgálat teljesítés nélkül robot szolgálmánykép adják, vagyis „ők tartják a papot.”

Beállít egyik atyafi egy helyesen gondolkozó úri ember házához s szokás szerint szidja a papot, a kepet. Végig hallgatja az illető úr a lamentálót, s ekkor így szól az atyafihoz: „Barátom, te ezeltől mennyi kepet fizettél?” „Fél öst” — volt a válasz, a mely 1 1/2 kalangya rozs. Miután az a tanácsos uram rajtad segített s levették feltavasza, a mely 1 1/2 kalangya zab, eme segítségért „te mit dolgoztál az úrnál?” „Hát uram — monda az atyafi — 3 nap kaszáltam, feleségem ugyan annyit tartak, no meg a gép mellett is voltunk, s a feleségem néha-korba be megy szappanyozni, mosni s erre-arra nő!”

Jól van! tegyük fel, hogy az a három napi kaszálás per 1 kor. = 3 kor., feleségéde per 80 fil. = 2 kor. 40 fil.; a külön munkátokat ne is számítsuk. Te annak az úrnak 5 kor. 40 fillérre dolgoztál ingyen, aki neked semmit sem segített egyebet, mint megcsalni a papot.

Neked van öt gyermeked, azokat tanítják a tanító, a pap éjjel és nappal rendelkezésedre készen áll. Nem félsz az Istenőtől?! A biz úgy van, s nagy szemérmesen eltávozik, s mondogatja magába, „biz ennek az úrnak igaza van”. De mennyi és meanyi ehhez hasonló kazu a rektifikáció körül.

Hát a kepezetűs?! Uram irgalmaz! ide egy fekete könyv kellene, hogy abba belegyö-möszöljünk az irgalmatlan sokféle csalást és huncutságokat; átugrom az egészen és oda állok a hátrálékosokhoz. Mikor a sok irka-firka után, behajtásra kerül a dolog, mit csinálnak előljáró uramék?

A főszolgabíró szigorú rendeletet bocsát ki az előljárókhöz, hogyha határos időn belül fel nem hajtják a kepet, hát így meg úgy következik a büntető posta.

Nosza neki! kezdődik a hajsza, a végrehajtás, de nem hétfőn, hanem legtöbbszörre vasár- és ünnepnap mise előtt, „mert máskor nem kapják elő az embereket”. Én Istenem! képzelve el most „Dr.” uram, hogy azok a „jó

kepezetű hátrálékosok”, kikkél, ha nem fizet, felírják a párnát, az ekét, a bundát, a kanapét, s tudja az ég még micsodákat, minő lelkiállapotot teremt a templomba készülő hívek szívében?! minő titulusokkal illetik a papot, mert az a hibás! minő lelki állapottal hallgatja az Isten igéjét, ha egyáltalán ilyenkor hallgatná.

Hát mikor esendőket kér ki a bíró a nép nyakára adóbehajtás céljából s azokat kepe behajtásra uszítják?! a pap tekintélyének emelésére.

Azt hintik el a faluban, hogy a pap hozatta ki a csendőroket s a tollas atyafiak 8—10 segítő társal, megindulnak vekszálni a népet. Én Istenem! mit csinálnak a szegény pap ekkor! Hogy legyen eredménye munkálkodásának? hogy hasson a népre, a nép anyagi és erkölcsi javára, oktatására, művelésére akkor, a midőn a preparált nép csak ellenséget, elnyomót, zsarnokot vél az ő legjobb barátja, lelkipásztorja személyében; akár egy végrehajtóban, vagy rendőrfinancban.

Nem folytatom, ez elég izlelőül a sok közül, a mely „Dr.” uramnak „világosságot” nyújt a csiki képes papság működésének megbénítása tárgyában. Lám, lám! s mégis hibásak, hanyagok voltunk.

Van a kepen kívül még sokféle más sebünk, melyeket a falusi „epigonoeskák” okoznak még ma is; mert ők azt vélik, hogy a régi darabot korszakban élven, a papot jogában, hivatalában tovább lehet bántalmazni; de Istennek hála vármegyei jóúraink ezeket hamar elbénítják; tehát nem szölok azokról, hanem fordulok Önökhoz vármegyénk derék „országgyűlési képviselői”: Mentenek meg minket a néptől, szabadittassanak fel minket a kepe fulasztó, öldöklő terhe alól, s velünk a népet is mentsek meg az igazságtalan keperendszertől. Mi, nem kérünk fizetés javítást, csak eszközöltessék a kepe megváltás országának eljövését. Higgyék meg, hogy egy feltámasztott hatalmat fognak nyerni az intelligens, hazafias papság egészében, akik örök halankon kívül, egy hatalmas fallanks gyánadt fognak a társadalom megújodása körül felénk teljes erejével, szívünk igaz szeretetével működni. Ekkor Csikországbán nem fogja senki a papságot téltlenségéről vádolni; látni fogják, kit nélkülöztek idáig s mit tett volna az a lelkes kis csapat, ha nem lett volna kepe az ő fizetése, rágalom az ő jutalma s keserűség a végkimerülés okozta halála.

Igaz tisztelettel és barátsággal a

Szekely.

## Társulatunk választmányi gyűlése.

Az Erdélyi róm. kath. Irodalmi Társulat választmányja március hó 20-án a gyulafehérvári róm. kath. főgimnázium első emeleti tanári termében rendes gyűlést tartott, amelyen jelen voltak: Pál Antal elnök, Tamási Áron, Kóródy Péter dr., Zlamál Ágost, Wagner Sándor alelnök és szerkesztő, Péter János dr., Kulesár Ferenc, Király Gáspár és Kárpiss János v. tagok.

Pál Antal elnök délután 5 órakor megnyitván a gyűlést, előadja, hogy a választmányt az alapszabályok értelmében évnegyedenként megtartandó gyűlésre a rendes teendők elintézése

# Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszűnteti a köhögést, vészedéket, éjjeli tiszadást

## Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értékelten utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

# „Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerházaiban. — Ára üvegenként 4.—korona.

## H I R E K.

végezt egybehívta. A mult v. gyűlésről felvett jegyzőkönyvnek tudomásul vétele és hitelesítése után K u l e s á r Ferenc pénztáros előterjesztette az 1906. évi számadást a következőkben.

### A) Bevételek:

1. Püspök úr öccsell. ajándéka . . . . .	800— K.
2. Püspök úr öccs. előfizetése 34 lappéldányra . . . . .	272— "
3. N. Bíró Bela hagyatéka . . . . .	200— "
4. Alaptőke évi kamatja . . . . .	220— "
5. Tagdíj maradv. 1905. ről . . . . .	3498 "
6. Tagdíjakból és előfizetésekből . . . . .	185217 "
Összesen: . . . . .	337915 K.

### B) Kiadások:

1. A „Közművelődés” nyomtatásáért . . . . .	2585— K.
2. Nyugtatóvány helyegre . . . . .	064 "
3. Lev.-lapokra és utalványokra . . . . .	310 "
4. Beszedési díj a tagdíjakért . . . . .	2— "
5. Alaptőkéhez csatoltatott . . . . .	420— "
Összesen: . . . . .	301074 K.
Összes bevétel: . . . . .	337915 K.
Összes kiadás . . . . .	301074 "
Készpénzmaradvány: . . . . .	36841 K.

A választmány Zlamál Ágost és Péter János dr. kiküldött pénztárvizsgálók jelentése alapján a pénztáros előterjesztette számadást tudomásul veszi és az előleges fölmentvényt ideiglenesen megadja.

Kulesár Ferenc pénztáros továbbá előterjeszti az 1907. év január 1-től március 20-ig a pénztári forgalmat:

### A) Bevétel:

1. Készpénzmaradvány 1906-ról . . . . .	36841 K.
2. Tagsági díjakból és előfizetésekből . . . . .	630— "
3. Kivétel a tak. forgalmi tőkéből . . . . .	180— "
Összesen: . . . . .	117841 "

### B) Kiadás:

1. A „Közművelődés” nyomtatásáért . . . . .	550— K.
2. Betét a takarékpénztárba . . . . .	400— "
3. Levelezésre . . . . .	026 "
Összesen: . . . . .	95026 K.
Összes bevétel . . . . .	117841 K.
Összes kiadás . . . . .	95026 "
Készpénzmaradvány: . . . . .	22815 K.

A választmány a pénztáros ezen ezen előterjesztését és a pénztárvizsgálóknak a pénztárrovancsolás elvegeztéről való jelentését tudomásul veszi.

A gyűlés elfogadta azután Péter János dr. indítványát, hogy az alaptőke takarékbetét-könyvét könyvezik, míg a forgalmi tőke könyve rendes kezelésben marad, továbbá W a g n e r Sándor azon indítványát, hogy ezentúl külön kezelje és mutassa ki a pénztár a tagsági díjakból és külön az előfizetésekből befolyó összegeket. Megállapították, hogy ezentúl a kiadónál csak a pénztári hivatal és senki más meg nem indíthatja a lapot és végül a lappéldányok számának revidálásával kapcsolatban fölkerék a pénztári hivatalt, hogy a jövő választmányra tisztázza a tagok tagsági viszonyait.

Mindezek elintézése után elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére T a m á s i Áron, Kóródy Péter dr. és W a g n e r Sándor tagokat kérte föl és a gyűlést este 6 órakor bezárta.

Kárpiss János,  
titkár.

— **Szentgyakorlatok férfiak számára.** Püspök urunk önmiltósága az idén is gondoskodott arról, hogy Gyulafehérvár felnőtt férfiai a husvétüi szent ünnepek előtt egy héten át alkalmas módon buzdíttassanak lelki üdvösségük keresésére. A szent beszédeket Lollok József, azelőtt esztergomi prélatus-kanonok, jelenleg egyszerű misszionárius atya tartja.

Valóban megható jelenség, midőn a kedves kis zárdatemplom misztikus felhomályában megjelenik a szószéken hallgatói előtt a 83 éves aggastyán. Itt a szószéken, úgy látszik, ninesen terhére a lelkes misszionáriusnak az a 83 esztendő, mert minden este majdnem egy óra hosszat beszél annélkül, hogy a fáradtság legkisebb nyoma is látszanék rajta. Bámulatos, hogy ilyen magas korban is minden kikökenés nélkül csodálatos folyamatos-sággal beszél a lesgzigorubb következetességgel. Nem szónokol, nem használja a szónoklás hatástkeltő eszközeit, hanem egyszerű szavakban közvetlen melegséggel szól hallgatóihoz, mint a sokat tapasztalt és szeretőszívű atya gyermekeihez. Nem korhol, nem fenyeget, hanem a szent fájdalomtól rezgő hangon mondja meg az igazat, miközben a hallgatóinak lelkiüdvéért aggódo atyákönnyei is előtörnek náha. Megkapó jelenség ez! Egy aggastyán, aki 83 éve ellenére, szent élete következtében és az Isten kegyelméből teljes szellemi és fizikai épségnek örvendhet — sir a világ romlottságán, sir a mások bűnei miatt, mert félti a lelkeket az elkárhózástól. A legelfásultabb lélek kemény kérégt is fel kell hogy oldják azok az igaz könyvek, melyek a mások iránt való féltő, meleg szeretetből fakadtak. Adja Isten, hogy kedves jó öreg lelkiatyánk szavai, mint a megigazulás magvai a mi szívünkben folyton-folyvást termékeny talajra találjanak és az aggódo szeretetnek könnyeitől, mint megtermékenyítő harmattól megöntözve áldáshozó gyümölcsöket teremjenek. Fakadjon bennünk is fel Krisztus iránt az a határtalan és lángoló szeretet, amely kedves misszionáriusunk minden szavából felénk tör. Jó öreg lelkiatyánk önfeláldozó buzgalmanak az lesz a legnagyobb jutalma, ha hallgatói a husvétüi örömmünnepeken megtisztult szívvel és lélekkel jelenhetnek meg az Isten Báránya előtt, aki elvette a világ bűneit. Erre azonban a lelki gyakorlatokon való áhítatos részvételén kívül az is szükséges, hogy ki-ki jó szentgyónást végezzen. Püspök atyánk intézkedéséből a szent gyónást reggelenként 1/27-től kezdve a püspöki kápolnában, este 6 órától pedig az apácák templomában lehet végezni. V i r á g v a s á r n a p j á n 7 ó r a k o r s z e n t m i s e l e z k ö z s z e n t á l d o z á s s a l u g v a n c s a k a z a p á c á k t e m p l o m á b a n.

— **Március 15-ikének** megünneplése városunkban a lapunk mult számában közölt programok szerint folyt le a főgimnázium tornacsarnokában és a városi vigadóban. Mindkét ünnepe nagy és lelkes közönség vett részt. Főleg a nők mutatták meg, hogy a nagy eszmékért mint igazi magyar honleányok tudnak lelkesedni. Mindkét ünnep műsorának pontjai egytől-egyig szépen sikerültek. Különösen szép és tartalmas volt a város polgárságának ünnepén Kárpiss János főgimn. tanár felolvasása.

— **Női gazdasági iskola** áll fenn K a s s á n a sz. Orsolyarend vezetése alatt. Ez a rend már több mint 200 éve áll hazánk földjén a nőnevelés szolgálatában. Ez idő alatt a nőnevelés hiányait iparkodott megszüntetni. Arra

törekedett első sorban, hogy a nőt a maga természetes hivatására készítse elő, azaz, hogy a nőből jó feleség, jó anya s kiváló háziasszony legyen. E cél megvalósítására állította fel a nevezett rend női gazdasági iskoláját, melyet a világi szaktanerök közreműködésével maguk a sz. orsolyarendi apácák vezetnek. Az intézet arra törekszik, hogy növendékei a háztartás és belső gazdaság keretébe tartozó valamennyi ismeretet gyakorlati úton alaposan és rendszeresen elsajátítsák, nem feledkezvén el az általános műveltség megadásáról sem. Az intézetben mintegy 100 növendék befogadására internátum van. Az intézet gazdasági tanfolyama két évre terjed. A tanév október 1-én kezdődik, s július végén záródik. Rendes növendékekül azok vétetnek fel, akik 14-ik évüket betöltötték s lehetőleg a polgári vagy felsőbb leányiskola IV. osztályát elvégezték. A rendes növendékek minden fél év elején (okt.—márc.) 100 K. tandíjat fizetnek. A bennlakás és ellátás havi díja 50 K. Orvosi kezelésért és eszközök használatáért évente 20 K. A praktikus célt szolgáló nevelő intézetet a legjobb lélekkel ajánljuk az érdekeltek figyelmébe.

— **Követésre méltó példa.** Beldi László dr. a segésvári egyház főgondnoka, Nagyküküllő vármegye volt főispánja az Úr Jézus iránti szeretetének és hálájának bizonyító jelét is akartván adni 400 koronát egy miséző kehely beszerzésére adományozott. A felírás ez legyen: Jézusom neked élek, Jézusom nekem halok. 1907. B. L. Bárcsak akadna sok ily nemes érző szív, mely hasonló célra hasonlóan érez.

H. H o h e n l o h e K. Egon segésvári káplán annak emlékéül, hogy itt kezdte lelkipásztori működését, egy „szent Mihály” nevű beszerzendő harangra 1500 koronát ajánlott fel; hasonlóan emlékül felállított az oltáregyesülettel egyetemben egy művészies kivitelű templomrészlet. És még egy maradandóbb emléket emelt: a legszebb faragványokkal díszített remek „áldoztató padot.” Hogy egyházunk jövőöért hieimmel együtt nagyon sokszor imádkozunk, azt ide iktatni fölösleges, de hogy hálánkat és köszönetünket kifejezzük, azt kötelességemnek tartom.

M e i s e l p e l b.

— **Az alkoholelles szövetség** f. hó 3-án Marosvásárhelyen 700 főnyi hallgatóság előtt tartott előadást, hol Szilágyi János dr. tartott igen tanulságos előadást az alkoholról és az ételről. Előadását, melyet C z i m b a l m o s József tanár vetített képekkel kísért, szünni nem akaró tapsvihar jutalmazta. F. hó 12-én pedig Segesváron a szent Antal estély keretében nagy hallgatóság előtt tartottak előadást az alkohol veszedelméről Szabó György egyesületi elnök és Marinka Lajos. Meisel plébános előleges nagy fáradozását szép siker koronázta. Már az is, hogy pár hónappal előbb több mint 40 tag jelentkezett, a buzgó plébános hiveiért mit sem sajnáló lelkipásztor dicséretére szolgá. Most Segesváron másfél százra emelkedett a tagok száma. Maga a plébános az egyesület alapító tagjai közé lépett mely, tetteért az egyesület ez uton is köszönetet mond.

— **A vajdahunyadi róm. kath. elemi iskola** f. hó 15-én zászlószentelési és hazafias ünnepet tartott. A zászlószentelési ünnep műsora: 1. Szent mise és zászlószentelési szertartás és felavatás beszéd. Tartja: P. Csizsér Bonaventura. 2. Magyar himnusz két hangon éneklé a róm. kath. iskola énekkara. 3. Zászló avatásra szavalja Bálint János róm. kath. isk. VI. oszt. tan. 4. Himnusz zászlóavatásra, énekelte a r. kath. iskola énekkara. 5. Ünnepi beszéd, tartotta: Máthé Özséb róm. kath. el. isk. tanító.

6. A magyar zászló, szavaltá: Pinta József r. kath. el. isk. VI. oszt. tan. 7. Nemzeti zászló (Erdélyi-Huber) a r. kath. énekkara. 8. Nemzeti riadó. Rudnánky-tól, szavaltá Bojecz György r. kath. III. o. tan. 9. Szózat: a r. kath. iskola énekkara. A hazafias ünnep műsora: 1. Megnyitó beszéd. Tartotta: P. Csizser Bonaventura igazgató. 2. Magyar himnusz: az iskola énekkara 3. 1848. március 15. Szindarab. Irta Mátthé Özséb r. k. tanító. Mindkét ünnep nagy közönség részvétele mellett igen szépen sikerült, ami az iskola igazgatójának és Mátthé Özséb tanító buzgalmanak tudható be érdemül.

— **A gyulafehérvári kath. kör** közgyűlése f. hó 17-én folyt le a szép számmal összejött tagok élénk érdeklődése mellett. Kováts Lajos kanonok elnök rövid megnyitójára, a jegyzőkönyv és titkári jelentés felolvasása után Krzyzewszky Géza pénztáros mutatta be az elmúlt év zárószámadatát s a f. évi költségvetést. A zárószámadat szerint bevétel volt 3541'97 K., kiadás 3177'27 K. s így pénztári maradvány 364'70 kor. A hivatalos jelentések után az elnök a közgyűlés elé terjesztia kath. egyetem ifjúság felhívását. Rakk József indítványára a közgyűlés csatlakozik a mozgalomhoz, mellyel a magyar katolikusok a francia kath. egyházat ért súlyos csapás fölött részvétüknek adnak kifejezést. Határozatkép kimondja, hogy megbátorranak a francia s így az egész kath. egyház ellen intézett támadásokon s tiltakozik ellenük, rokonszenvet s együttérzést nyilvánítja a francia kath. testvéreknek, végül Szentessen Átyánk iránt érzett mély hódolatának s gyermeki ragaszkodásának ad kifejezést. Mindezt egy a mozgalmat vezető szervező bizottsághoz küldött feliratban juttatja kifejezésre. Majd Kováts Lajos elnök a kör tisztikara nevében megköszöni a bizalmat, mellyel a közgyűlés a kör alakulásakor őket állásukra érdemesítette s miután az alapszabályban jelzett 3 év elmúlt, összes tisztársai nevében lemond. A közgyűlés a következő három évre a tisztviselői kart így alakítja meg. Elnök Kováts Lajos kanonok; Alelnök: Pál Antal főgimn. ig. egyházi. A t z é l Bala dr. törv. bíró világi. Igazgató: Rakk József papnö. praef., ki mellett mint rendező igazgatók működnek Riszner Ödön főgimn. tan., Urbán Gyula püsp. erdész, Prohászka V. adóhiv. tisztviselő, Biharj Béla főgimn. tan. Pénztáros: Krzyzewszky Géza m. kir. adó-tárnok. Ellenőr: Körödy Imre egyh. m. pénztáros. Háznyagok: Szentmiklósy Jenő nyug. főgimn. tan. Héjja Kálmán egyh. m. pénztáros. Titkár: Reithoffer Jenő főgimn. tan. Jegyző: Ferencz Jakab dr. törv. jegyző. Könyvtáros: Száva Kristóf főgimn. tan. Ügyész: Adorján Samu dr. ügyvéd. Az ig. választmány 16 rendes és 6 póttagjának egybeállításával befejeződött a választás. A közgyűlés pár apróbb indítvány letárgyalásával véget ért s utána a kör tagjai a közgyűlésen már bejelentett lelkiyagkorlaton vettek részt.

— **Deli Ödönt**, a nagyenyedi minoritaház főnökét rendje az aradi ház főnökévé tette. Enyed katolikus lakossága sokat vesz a lelkes, agilis házifőnök elvesztésével, de viszont szívből örül, hogy a körében több éven át kifejtett munkásság méltó jutalmazásban részesült. A magunk részéről szívből gratulálunk a kitüntetészámba menő áthelyezéshez.

— **A katolikus kongrua.** A katolikus központi kongrua-bizottság f. hó 19-én délután ülést tartott, melyen dr. Samassa József egri érsek elnököl. Az ülés tárgyát a katolikus lelkesi kongruaszükséglet fedezeti forrásainak megállapítása tárgyában kiküldött albizottság javaslatai képezték. — Dr.

Timon Ákos előadó terjesztette elő az albizottság javaslatait és pedig első sorban a fedezeti források kijelölésére, azután azon kérdésre nézve, hogy a nagyobb egyházi javadalmak milyen mértékben járuljanak a létesítendő kongruaalaphoz, végül hogy ezen hozzájárulások beszolgáltatása mikép történjék és biztosíttassék? — Az egyes javaslatok felett hosszabb vita fejlődött ki, melynek alapján a bizottság az albizottság javaslatait lényegükben változatlanul elfogadta és azoknak a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel elnöke útján való közlését elhatározta. — Ezzel a kongrua-bizottság öfelsége legújabb elhatározásában megjelölt feladatának megfelelően, az általa készített javaslatok most már a legfelsőbb elhatározás értelmében a miniszter által a püspöki karral fognak közöltetni vélemények kikérése végett.

— **Testvéri válasz.** Szentpéter egyházmegye egyik híve e lapok hasábjain az iránt emelte fel kérő szavát, hogy a bejövendő nem tudom hány millióból legelső gondunk legyen 1. a két-tornyú templom restaurálása, 2. egy főoltár felállítás, 3. a Megváltót és a Szent Szület ábrázoló 2 hatalmas bronz-szobor a templom tén, 4. stációképek a kálvárián, s végül néhány kápolna a Kissimonon. Olyasmit azonban, ami nem a szentfennrendieket érdekelné, éppen soggel nem kíván.

Szekeres János csupán a gorzafalvi és más csángóközsegekből iskolák felségítését ajánlja figyelmünkbe, míg László Gyula Csikszereében posztógyárt, néhány kö- és agyagipari iskolát, valamint a zögödi és hargitai fürdők, s ahhoz vezető utak kiépítését kívánja létesíteni.

Hogy a maga idejében valamennyi, mind helyes, azt készséggel elismerjük, sőt még a Hargitának is felényire vágatnók le a magasságát, hogy többé ne kedveskednék anyyi zordon szellel.

Csak hogy ezek a tervek eszünkbe juttatják azt a családi drámát, amikor a cigány megverte a feleséget.

A mint tudjuk, vala nekik egy kottlóstyúk, amely éppen 17 tojásnak a kiköltésén fázadozik vala. Ezen kikelendő csirkék neveléséből kiindulva, az érdemes házaspár szép terveket kavacsolt, hogy t. i. miként lesz a csirkéből malac, a malacból disznó, s így tovább, míg elérkezzenek a hámoslóg. És itt az aszszony így vélekedik:

— De én ostan még a hágon se sállok le!

— Jé, hogy a devla vigyen el! hát te így nem sánod a segin dögöt?

Hogy mi lett a dologból, már fennebb mondtam.

\* \* \*

Ilyen kottlóstyúk a mi erdők is, anyyi küllömséggel, hogy még csak most akar tojni, követem aláson.

Az a 10—12 millió ma még csak a messze jövő zenéje, s nincs kizárva, hogy tán meg se lesz. Azért hát kár arra ily korán vezetni a végrehajtást, netalán tán kötődés legyen belöle.

Egy dolgon azonban esodálkozom. Azon t. i. hogy a tisztelt tervezők, s főképpen egyházmegyéinkbeli testvérünk a négy község kulturális fejlesztésében semmi kiépítényvalót nem találnak.

Óvoda, gazdasági szakoktatás, iskolák felszerelése, ifjúsági, iskolai és népkönyvtár, közhasznú egyesületek, utcák, patakok rendezése, községi mintaszerű közigazgatás, az eladósodott nép terheinek konverziója, templomi énekkarok, toronyórák, stb. szóval mindazon intézmények, amelyek e négy községet mintaszerűekké emelnék, de amelyek még ma hiányzanak, szóra sem érdemesek.

Nem bocsátkozom annak vitásába, hogy pl. néhány százezer koronás ércszobor felállítására időszerű-e vagy nem? Avagy az értékes stációképek kopár legelőre, hajjálóg gyermekek kezeügyében valók-e vagy nem? Hasonlóan a két fürdőnek százezezekre rugó gyámoltása ellen sem kívánok szót emelni. Eljöhét az ideje mindeneknek.

De ma még úgy áll a dolog, hogy a lefizetett 1 millió korona vételárnak 4% kamataiból, amit az erdőrendezés meghagy, azt az egyházi, iskolai építkezések és személyi járandóságok emesztik fel; községi celokra nem is jut. Ebből következik, hogy a multak nyomoruságos viszonyai után a négy község most kezd lélekzeni, s némi okszigénhez jutni.

Ha már most azzal állunk elé, hogy: atyámfia, ez az okszigen neked igen sok, hát csak add ide nekünk, bizony, bizony mondom, proféta nem vagyok, de annyit merek jövendőlni, hogy valamennyi rajtunk kívül eső közügy, a cigányné sorsára fog jutni.

És ez egészen természetes, mert az éhes ember rendesen mogorva, s egyelőre nem szokott adakozó kedvében lenni.

Már pedig a jelen esetben szintén éhes gazdával van dolgunk, aki éppen most akarna ebédhez ülni. Hát csak várjuk meg, hogy lakjék jól. Akkor aztán valószínűleg így szól: Édes árva két-tornyú templom, ne felj! Gondom lesz read halálág. A te részedről egy kis rekompenciáció, a melletted lévő szép kert képeben (iskolai celokra) még nem a világ. És te szeredai posztógyár, agyagiskola, kőfaragó intézet, csicsai fürdő és más árvái a társadalomnak, szintén ne sirjatok! Üljetek asztalomhoz, s egyetek az ebédmaradékból, kinek mennyi jut!

Várjuk be tehát ezt az időpontot, s egyelőre a csirke-spekulációval csinján bánjunk, de főképpen a hágon való szekeren ülést ne fesszezzük!

Egy másik hívő.

— **Halálozás.** Szentiványi Nemes Sámuelné sz. Pásztor Eteleka, a gyiehérvári törvrszék elnökének neje, hosszu és kinos, de példás türelemmel viselt szenvedés után a haldoklók szentségével többször is megerősítve életének 56-ik, boldog házasságának 35-ik évében f. hó 16-ikán elhunyt. Temetése a város nagy részvétele mellett 18-ikán d. u. 3 órákor ment vége. A gyászoló család fájaldalmában az egész város osztozik. — R. i. p.

— **A gyulafehérvári Lövészegyesület** legutóbb tartott közgyűlésén Szemere Miklós országgyűlést képviselőt, a céllövésnek hazánkban áldozatrakész mecénását és fellendítőjét tiszteletbeli főcéllövő mesternek választotta meg. Szemere a megtiszteltetést a következő meglehangu levélben köszönte meg: „Igen tisztelt Lövészegyesület! Hálásan köszönöm, hogy hazánk szabadságának, alkotmányának legfőbb biztosítéka: a céllövés terén tanusított munkásságom elismeréséül a t. lövészegyesület tiszteletbeli főlövészmasterének választott. Igyekezni fogok ezen túl is, hogy a lövést emeléséhez erőmhöz képest hozzájáruljak. Adja isten, hogy a gyulafehérvári lövészegyesület olyan eredményeket érjen el, melyekért az utókor hálás lehet. Hazafiúi kézzorítással Bpest, 1907. március 14. Szemere Miklós.

— **Pályázat tanügyi tételre.** A csiki általános róm. kat. tanítóegyesület pályázatot hirdet a következő tételre: „Írassék le az elemi népiskola természetföldtan tananyagának részletes tanterve, egy pár mintaleckével, kísérleti alapon. Az egyes tananyagrésznél azon eszközök is megnevezendők, amelyeket a tanítónak használnia kell.“ Pályadíj 50 korona, mely a vi-

szonylag legjobb pályaműnek ki fog adatni. Pályázhatnak ezen egyesület tagjai, kik pályaműveiket 1907. július 1-éig bezárólag, jeléges zárt levéllel ellátva, alulírott elnökhöz tartoznak beadni, mert a később érkezettek a pályázatból kizártnak. Csiksomlyón, 1907. március 17-én.  
Zsögön Zoltán, egyesületi elnök.

— **A gazdaközönség megtévesztését célozzák az idén (többnyire a morva Bisenzből) általánosságban tartott plombok alatt szállított répamagvakkal.** Mint értesülünk a plombokra többnyire ez van rányomva: „Originalzüchtung Quedlinburg”, vagy „Original Norddeutsche Saat” természetesen a termelő megnevezése nélkül, mert, hamis név nyomtatása bűnvádi eljárást vonna maga után. A gazda sohase tudhatja, hogy ily névtelen és egyenesen megtévesztésre irányuló plombok alatt mi rejlik és miféle magnak jutott birtokába. Ez alkalommal megemlítettük, hogy éppen a múlt napokban fejtették ki a takarmányrépamag természetére szolgáló anyarépák gondos megválasztásának és az impregnálásnak nagy jelentőségét. — Most nyilatkozik az e téren első korifeusnak elismert Linhart György magyarvári tanár is, ki a „Köztelek”-ben egy kérdésre azt feleli, hogy: „Az impregnált répamag, melynek elárúsításával hazánkban Mauthner Ödön budapesti cég foglalkozik, már hosszú idő óta jó hírnévnek örvend; mert e mag gyorsan és egyenletesen kel ki s a répanóvények gyorsabban és erőteljesebben fejlődnek, ez olyan elvitathatatlan tény, amelyet tagadni nem lehet.” — Körültekintő és tapasztalt gazdánk különben ezt már nagyon jól tudja.

#### — Erdélyrészi céllövverseny Kolozsvárt.

A nemrég megalakult „Polgári vadászok és céllövők társasága” e héten tartott választmányi gyűlésén egy erdélyi díjzéllövő versennyel egybekötött megnyitói ünnepély rendezését határozta el. A napokban mennek szét a meghívók az érdekelteknek s miután számos nagyobb tiszteletdíj — az első körülbelül 500 korona értékben — van kilátásba helyezve, alapos a remény, hogy ez évi június 2-án számos idegen céllövő fog küzdeni Erdély céllövő bajnokságáért. Esetleges részvétel Bod Péter elnöknek Trefort-utca 13. sz. április 16-ig bejelentendő.

— **Légzőszerveink ellenségei az ősz és tél és nagyon gyakran támadnak ez időszakokban mindennemű gyuladások és hurutok.** Ily betegségeket azonnal figyelemmel kell kísérni, mivel az elhanyagolás hosszantartó és nem ritkán még az életet is veszélyeztető hurutos megbetegedésekhez vezetnek. Nem is szabad haszontalan házi szerekkel experimentálni, hanem azonnal egy igazi gyógyhatású szerhez kell folyamodni. Ily szerek közül első helyen áll a „Sirolin-Roche”, melynek kiváló gyógyhatása az orvosok egyértelmű nyilatkozata alapján el van ismerve. „Sirolin-Roche” minden gyógyszerárban kapható.

#### — A Közművelődésre 1907-re előfizet-

**tek:** P. Lakatos Kornél 8 kor., Bartalis János 8 kor., Winkler József 10 kor., Dr. Csősz Imre 8 kor., Rácz István 2 kor., Bálint György 8 kor., Szent Ferenc-rendi zárda Fogaras 8 kor., Fejér Manó 6 kor., Kalit Ferenc 8 kor., Miniszterelnökség 1 kor., Gróf Zichy Nándor 8 kor., Varga Sándor 4 kor., Kassay Lajos 8 kor., Krämer Bonifác 6 kor., Erődi Dávid 6 kor., Miklós Albert 4 kor., Szóts János 4 kor., Hosszu Ferenc 8 K., Lázár Mária 8 kor., Gaál Elek 8 kor., Török Ferenc 8 K., Sebestyén Mózes 8 K., Boglucz Sándor 8 K., Szabó Dénes 2 K., Dr. Balogh József 4 K., Albert Zsigmond 8 K., Marthy Lajos 4 kor.,

Karácson Márton 10 kor., Takó Mózes 2 kor., Dóczy E. 4 kor., Hortaver Viktor 4 kor., Lajos Balázs 6 kor., Gegő György 8 kor., Bálint László 10 kor., Zárdafejenység Medgyes 8 kor., Szigethy Gyula 8 kor., Balázs Ferenc 8 kor., László József 4 kor., Imre Márk 4 kor., Székely Károly 8 kor., Papp János 6 kor., Gergely Ignác 10 kor., Buslig József 4 kor., Csathó Ferenc 4 kor., László András 2 kor., Döbrössy Alajos 8 kor., Kiss András 4 kor., Rancz János 8 kor., Lenes Imre 8 kor., id. Korbully Ignác 4 kor., ifj. Korbully Ignác 4 kor., Both Ferenc 8 kor., Nagy Lajos 2 kor., Szabó Bálint 4 kor., Retgey József 6 kor., Pap Tamás 4 kor., Kiss János 6 kor., Bajna Ferenc 8 kor., Bardocz István 4 kor., Szijártó Ferenc 2 kor., Gagyí György 2 kor., Szabó György 4 kor., Róm. kath. főgimnázium Kézdivásárhely 8 kor., Zárdafejenység Déva 8 kor., Péter József 10 kor., Dr. Lányi József 8 kor., Paál Gyula 6 kor., Miklós István 8 kor., Görög Joachim 6 kor., Baráczy Albert 10 kor., László János 2 kor., Lukács Vilmos 8 kor., Máthé József 10 kor., Prokupek Sámuel 6 kor., P. Sántha Angelus 4 kor., Lelkesi hivatal Tömörkény 8 kor., Vetési Imre 4 kor., Szántó István 8 kor., Müller József 6 kor., Gidofalvi Gergely 8 kor., Bereczky László 4 kor., Brassói r. kath. főgimnázium 8 kor., Páll Albert 4 kor., Dr. Bilinszky Lajos 8 kor., Szmollen P. 4 kor., Bandi Vazul 6 kor., Wiegand János 8 kor., Zagyva Mihály 8 kor., Baka János 6 kor., Takó János 10 kor., Szabó Lázár 8 kor., Tompos Mátyás 4 kor., Zárdafejenység Székelyudvarhely 4 kor., Lőrincz Sándor 8 kor., Bárány Lukács 8 kor., Mészáros József 8 kor., Péterfi Béla 2 kor. (Folytatjuk.)

## IRODALOM. MŰVÉSZET.

\* **Szentképek.** Nem keresztény nyomdai vállalatok, könyv és papírkereskedők évente sok ezer számban hoznak forgalomba olyan képeket, a melyek az ábrázolt szent személyeknek vagy bibliáj és történeti eseményeknek csak profanizálására alkalmasak. Egyetlen irányító céljuk az üzlet lévén, mit sem gondolnak az ily fajta képek elterjedése által okozott sok lelki kárral, megbotránkozásal, a babonás és kegyeletstörténet nézetek terjedésével. Egy szép kép, mely a történeti hűségnek s szent vallású tanításának is megfelelő, sokszor hosszabb rábeszélésnél biztosabban megtalálja a szívünkhöz vezető utat, viszont ki ne tudna a maga élményei közül is példát arra, hogy tartós ellenszenvet támasztott lelkében egy-egy nem sikerült ábrázolat, s a csak egy percig szemlélt csúf vagy hazug kép emléke estendőnkig sem mosódott el. Ilyes szempontok indították a Szent-István-Társulatot arra az elhatározásra, hogy könyvkereskedésében szentképeket is árulasson. Első szentáldozási emlékképek című, most megjelent jegyzéke egész sereg szebbnél-szebb — s ami szintén nem utolsó dolog: igen olcsó — szentképet sorol föl, amely mind magyar fölrattal ellátva kapható. A társulat célja kezesség arra, hogy a könyvkereskedéséből elkerülő szentképek vallási tekintetben kifogástalanok, jegyzékének átlapozása pedig a képek művészi kivételének kifogástalanságáról győz meg bennünket. A jegyzéket egyszerű levelezőlapon tudott kívánságra azonnal megküldi a Szent-István-Társulat könyvkereskedése. (Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2.)

## CSARNOK.

### Püspökmegyei zsinat.

(Folytatás.)

32.

5. A b e r m á l á s. Erre nézve sok reformálni való nincs; merhát ezt a püspök maga szolgáltatja ki és így személyesen is alkalma lévén mindenről meggyőződni, mi természetesebb, hogy ezen a téren megtörténik mindaz, aminek körülbelül muszáj megenni. De azért van itt is kivánni való; különösen az, hogy az illetők ne annyira a diszkapuk, diszbeszéd, diszzenések, diszívások és diszkvilágítások körüli törjek magukat, mivel igaz lelkekre mondom, s tudom is, hogy mit mondok: mindezek csak amolyan hazai Potemkin-falvak, hanem inkább arra törekedjenek, hogy a b e r m á l á s minél jobban elő legyenek készülve; a megbérmáltak minél többen gyónjanak; a b e r m á l á s pedig ne azon aggságoskodjanak, hogy kicsoda csepebecset adjanak prezentbe, hanem inkább azon, hogy nagy lelkiismereti felelősséget vállalván, annak értelme és rendje szerint jó katolikusokat is neveljenek b e r m á l á s mezejükből.

Egyébiránt pedig sokak tapasztalata e tárgyban majd felszínre veti mindazt, ami ezen nagy és igaz katolikus lelket nevelő szentség kiszolgáltatása körül még kívánatos.

6. A z E u c h a r i s t i a. Itt már nagyon tág tere lesz a zsinat működésének. Ide tartozik:

— a szép virágzásnak indult o l t á r e g l e t e k ü g y e, ezek népszerűsítése, terjesztése, központi igazgatásának pragmatikus szervezése, ami templomaink tisztaságának, diszének emelkedését s egyben a bensőséges hitelet hatalmas fellendülését is maga után vonja;

— el kellene szabályrendeletilag dönteni: mely alkalmakkor l e h e t és mely alkalmakkor kell az ünnepi nagymisét az Oltáriszentegyes kitételével megtartani; mert nem jó ezt egészen az egyesek tetszésére vagy guszusára bízni; ugyanez áll az egész imádási napokról is; mert mit ér, ha az Oltáriszentegyes négy pislogó gyertya közt ki van téve egész nap, de egy teremtett lélek sines ott a templomban? Az egyház általános normatívuma ebben a kérdésben az, hogy ott, ahol a hívő nép buzgalma e nagy szentség kultuszában bensőségesebb, g y a k r a b b a n kitehető; ahol azonban lanyha, r i t k á n kell nyilvános adorációra kitenni. És ez helyes is; a jobb generációt, fokozatosan, szentséglátogatások, a lelki szentáldozás gyakorlásánál kell a gyakori szentáldozásra nevelni s így a legfőbb szentség méltó kultuszára előkészíteni. Nagyon aggságoskodni sem jó ugyan; de a tulságos bőkezűség sem jó ott, ahol nem becsülik meg.

Ennek a fejezetnek e keretébe tartoznék az is, hogy a papság valamiféle normatívumot kapjon arra nézve, hogy a mi körülményeinkre való tekintetből minő fokban valósítható meg az az újabb pápai rendelkezés, amely a mindennapi szent áldozást megengedi, sőt ajánlja a laikus hívőknek is. Világos, hogy minálunk más a helyzet, mint tisztán katolikus vidékeken, s bár minél buzgóbban arra kell törekednünk, hogy ezen ideális állapothoz legalább közel jussunk; mivel azonban sokakban éppen az erős katolikus lelkeket, amely ennek előfeltétele, hiányzik, vigyáznunk is kell, már régi tapasztalat: *quotidiana vilescunt.*

Az Eucharisztia kultuszának a belső lelki élet szerint való előmozdításáról, remélem írni fognak mások, akik ebben több tudással és nagyobb jártassággal bírnak, mert amennyire én a nálunk e tárgyban kialakult irodalmat figye-

lemmel kísérhetem, örömmel látom, hogy a hivatalos és a választottak tábora egyre nő és ez éleszt bennem a reményt, hogy nemcsak a lelki élet fog dús termést ígérő erőteljes szárba szökni, hanem egy, esetleg másfél évtized alatt szinte hihetetlenek lesznek az olyan visszaélések, mulasztások és visszás állapotok, amelyeket atyáinktól örökölünk és sok helyt ma is makacsul tartunk.

(Folyt. köv.)

**A szerkesztő üzenetei.**

P. L. A Gregorián-ének . . . alkalmilag sorát ejtjük.

O. I. Mindkét cikket közölni fogjuk. Egy kis türelmet kérünk.

Sz. 179—1907.

**Pályázati hirdetés.**

A brassói róm. kath. egyházközség-nél a kántori (regens Chori) állás tényleg és jogilag megüresedvén, arra ezen-nel pályázat hirdettetik.

Ezen állás évi összes javadalma 1613 kor. és 400 korona lakáspénz előzetesen havi részletekben. A mennyiben pedig az illető a helybeli róm. kath. főgimnáziumnál alkalmaztatnék, ezen esetben külön 500 korona évi fizetést élvez.

A megválasztott kántornak (regens chorinak) kötelessége :

1. A plebánia területén szokásban levő és az egyházi törvényekben előírt szertartásoknál az énekkel és orgonjátékkal közreműködni.

2. A helybeli róm. kath. VI. osztályú elemi fiúiskolában az énektanítást a püspöki tanterv szerint eredményesen eszközölni.

3. A kiválóbb ünnepnapokon és más alkalmakkor a szt. misével (vesperae) az általa kötelezőleg szervezendő énekkart és a közreműködő városi zenekart önállóan vezetni.

Pályázni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat, a mely a brassói róm. kath. egyházközséghez címzendő és a jelzett pleb. hivatalhoz benyújtandó, legkésőbb i. évi március hó 30-áig annál is inkább be-

küldjék, mivel később érkező pályázatok figyelembe vételét nem fogják.

A pályázati folyamodványokhoz követhető okmányok csatolandók :

a) keresztlevel ;

b) a jelenlegi alkalmaztatásról szóló illetékes előjárásági bizonyítvány, esetleg a korábbi szolgálatról szóló bizonyítványok ;

c) az egyházi (gregorian) és világi ének és zene tanítására, valamint karvezetői (dirigensi) alkalmazhatóságára vonatkozó okmány ;

d) bizonyítvány arról, hogy katonai kötelezettségének eleget tett ; végre

e) magyar honosságai bizonyítvány.

Pályázni óhajtok egyuttal figyelmeztetnek, hogy a német nyelv ismerete szükséges, továbbá, hogy a pályázók közül az egyházközség által meghívottak a próbán saját költségükön megjeleneni tartoznak. A próba megtartásáról illetők kellő időben értesítést nyerne.

Végül megjegyzem, hogy a megpályázandó állás nyugdíjképes.

Brassó, 1907. évi február hó 6-án.

1—3.

Neurhrer Ödön s. k.

apátplebános, egyházközségi elnök.



**Szőlő oltványokat**

a legnemesebb

**Csemege fajokban** szállít, fajtisztaságért jótállva, legújabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegízhatóbbnak ismert :

**Küküllőmenti első szőlőoltvány telep**

tulajdonos : **Caspari Frigyes Medgyes**  
Nagyküküllő megye.

**Tessék képes árjegyzéket kérni!**

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkező **elismert levelek**, emellett minden szőlőbirtokos megrendelésének megküldése előtt az ismerős személyiségtől úgy szó, mint irashelhez bizonyoságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

**Szélhajtó és görcscsillapító**

**Bibergeil-cseppek.**

Egy 1844. év óta ismert és hasznos háziszor, mely az étvágyat előmozdítja és az emésztést elősegíti. — **1 üveg ára 1 korona.** — Kevesebb mint 2 üveg, utánvét **2 K. 50 fill.** (csomagolással együtt) nem küldetik.

**Rendelhető Bittner Gyula gyógyszerésznél**  
Gloggnitz. (Alsó-Ausztria.)

**ÉLŐKERÍTÉS.**

Gleditschia, elősövény.

Bármily talajban gyorsan fejlődik, sűrű, nagy töviseivel embernek és bármily állatnak ellentáll, kitart 70—80 évig, nevelhető oly sűrűn, hogy apró csirke, malacz stb. sem mehét át; ez a legolcsóbb örökös áthatlan kerítés. Főelőnye még az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredménnyel ültethető, mert a csemeték felásva jéges pinczében tartatnak. Ezer darab **12 korona**, rendszeren ültetve 50 meter kerítéshez elég. Nyomatott ültetési és kezelési képes utasítást minden rendeléshez adok. Akinek élőkerítés nem felel meg, szállíthatok **sodronyszövetet**, a legelőkeltebb gyártmányt, olesón, 100, 150 és 200 cm. széleset.

**Szőlőlugas** minden háznak legszebb dísz, egy gyümölcsény 8 fajtából 20 to, egy to 200—300 fűrtöt terem.

**Szőlőoltványok** táblás ültetések és hiányos pótlására. 60 legkiválóbb bor- és csemege-faj, szigoruan válogatott, tökéletes forrádás en fajtisza, dugyókori példányok.

**Delaware** sima vessző, minden szál megfakad, csak az a legnemesebb faj, melyből en 18 év alatt 40 holdat ültettem. 35 hektót terem holdanként, bora édes, erős, oltani, permetezni nem kell, és kezeléséhez semmi tudomány sem kell, ezért ellensége sok tudományos szőlőterez.

**Bővebb leírast és képes árjegyzéket tanulságos tartalommal és mindenhez teljes tájékoztatóval ingyen és bérmentve küld:**

**Nagy Gábor** szőlőnagybirtokos, NAGY-KÁGYA  
Levelezés minden nyelven.



**Európa szállóda Gyulafehérvárt.**

Teljesen átalakítva és renoválva.

**Elsőrangú szállóda minden kényelemmel berendezett 30 szobával.**

Étterem, kávéház. ☞ Villamos világítás. ☞ Fürdő. ☞ Telefon. ☞ Társas kocsik. ☞ Kitűnő konyha. ☞ Valódi borok. ☞ Kőbányai sör. ☞ Előzékeny és figyelmes kiszolgálás. ☞ Mérsékelt árak

**Haas Vilmos, szállóda.**

Felhívjuk a t. közönség becses figyelmét azon körülményre, hogy a **Közművelődés** jelen alakjában **hirdetéseket** is közöl.

Ennélfogva tért nyer lapunkban az adásvételi ügylet iránti érdeklődés is, a mennyiben birtokok eladását, vagy vételét, haszonbérleteket, állások betöltését, árverések vagy árlejtések határidejét, ipari és kereskedelmi cikkek ismertetését és ajánlását célszerűen lehet eszközölni, — továbbá gyógyfürdők, nyári lakok, szőlőkertek, gyógyító és tápszerek, borok, ásványvizek és másnemű italok eladására vagy vételére és mindennemű szükségletek kielégítésére igen kényelmes módon lehet eladót, illetve vevőt találni.

Sikeresen lehet továbbá a **Közművelődésben** való hirdetés útján értékesíteni eladásra szánt könyvtárakat, irodalmi műveket, zeneeszközöket, festményeket, könyveket, képeket, újságlapokat, szobrokat fegyvereket, régi pénzeket, ékszereket, butorokat, háztartási gazdasági és más eszközöket stb. stb.

### Hirdetési feltételeink a következők:

Egy egész oldal területet elfoglaló hirdetés egyszeri közlési díja		K. 10.—
Egy fél oldal	„	6.—
Egy negyed	„	4.—
Egy nyolczad	„	3.—
Egy tizenhatod	„	2.—
Egy harmincketted	„	1.—

Iparosok és kereskedők többszöri hirdetés megrendelése esetén 10% ár-  
engedményben részesülnek.

A hivatalos hirdetések közlési díja külön árszabás alá esik és pedig  cm. területes számítással, mely területnek egyszeri közlési díja 10 fillérben van megállapítva.

Hirdetések szövegezését is elvállaljuk, de annak fejében külön 1 korona díj számíttatik fel.

### ==== **A hirdetések díja előre fizetendő.** ====

Hirdetésekre vonatkozó megrendelések és pénzküldemények a kiadóhivatalba intézendők.

Tisztelettel  
a kiadóhivatal.